

ส่งเสริมการเรียนรู้ในองค์กร

องค์การบริหารส่วนตำบลบางขัน

อ.บางขัน จ.นครศรีธรรมราช

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

งานบริหารงานทั่วไป
(งานการเจ้าหน้าที่)

ลักษณะแถบจำลอง เครื่องราชอิสริยาภรณ์

เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก

เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย

ลำดับที่	ชื่อเครื่องราชอิสริยาภรณ์	ลักษณะแถบจำลอง คู่	ลักษณะแถบจำลอง เดี่ยว
1	เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)		
2	เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.) เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)		
3	จักรดาราภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.) เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.)		
4	จักรดาราภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.) จักรดาราภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.)		
5	คริตดาภรณ์มงกุฎไทย (ค.ม.) จักรดาราภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.)		
6	คริตดาภรณ์ช้างเผือก (ค.ช.) คริตดาภรณ์มงกุฎไทย (ค.ม.)		
7	ทวิดาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.) คริตดาภรณ์ช้างเผือก (ค.ช.)		
8	ทวิดาภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.) ทวิดาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.)		
9	ประดมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.) ทวิดาภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.)		
10	ประดมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.) ประดมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.)		
11	มหาวชิรมงกุฎ (ม.ว.ม.) ประดมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.)		
12	มหาวชิรมงกุฎ (ม.ว.ม.) มหาวชิรมงกุฎ (ม.ว.ม.)		

ประวัติเรื่อง เครื่องราชอิสริยาภรณ์

เมื่อลัทธิจักรวรรดินิยมตะวันตกเริ่มเข้ามาคุกคามประเทศตะวันออกมากขึ้นเรื่อยๆ นำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอย่างหนึ่งในสยามประเทศ อันเป็นจุดกำเนิดของสิ่งประดับตกแต่งกับเสื้อที่เป็นเครื่องแสดงยศศักดิ์และบ่งบอกถึงฐานะันคร หรือตำแหน่งหน้าที่ของผู้ที่ใส่ประดับอยู่ โดยเครื่องประดับ เสื้อเพื่อแสดงยศศักดิ์นี้ มีแบบอย่างมาจากชาวยุโรปเมื่อหลายร้อยปีก่อนที่มีความเป็นมาว่า แต่เดิมใช้เป็นเครื่องหมายในหมู่คณะพวกผู้ดี ที่ปฏิบัติกิจ ทางศาสนาเดียวกัน จนกระทั่งเมื่อเกิดสงครามครูเสดเพื่อแย่งชิงดินแดนปาเลสไตน์ ที่ชาวคริสต์ถือว่าเป็นถิ่นกำเนิดของพระเยซู ให้รอดพ้นจากการ ครอบครองของชาวมุสลิม บรรดากษัตริย์และผู้มียศศักดิ์ทั้งหลายในยุโรปได้พากันรับเอาสาปเป็นทหารครูเสดกันหลายประเทศ พระสันตะปาปา แห่ง กรุงโรม จึงคิดทำเครื่องหมายให้แก่นักรบราทหารอาสาหรือที่เรียกกันว่า อัศวินนักรบ ด้วยการใช้รูป “กางเขน” เพื่อแสดงถึงความเป็นพวก ฝ่าย หรือ คณะเดียวกันให้ปรากฏ โดยมีการเรียกคณะของแต่ละคณะว่า “Order”

หลังสงครามซุติลง มีการนำเครื่องหมายกางเขนมาดัดแปลงให้มีรูปแบบต่างกันไปตามชั้นยศ เป็นเครื่องหมายแสดงตำแหน่งหรือความกล้าหาญ หรือ เป็นบำเหน็จความชอบที่กษัตริย์พระราชทานให้ สิ่งเหล่านั้นจึงกลายมาเป็น “เครื่องราชอิสริยาภรณ์” เพราะได้รับมอบจากกษัตริย์ โดยใช้คำ “Order” แทนความหมายว่า “ตระกูล” ของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ซึ่งเป็นเครื่องประดับอาภรณ์ที่ได้รับพระราชทาน อาทิ The Order of Aviz ของโปรตุเกสที่เป็น เครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลแรกและเก่าแก่ที่สุดในยุโรป มีมาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 17 ก่อนที่อาณาจักรสุโขทัยจะเริ่มก่อตั้งขึ้น

ในเอเชีย สยามนับเป็นประเทศแรกที่มีการใช้เครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามอย่างสากล ด้วยความใส่ใจศึกษาวัฒนธรรมและประเพณีตะวันตกของ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงมีพระราชดำริจะสร้างเครื่องหมายแบบชาวตะวันตก จากแบบของสิ่งที่เป็นเครื่องหมายแทนพระองค์ได้แก่ ลวดลายของตราพระราชสัญลักษณ์ไอรพาด ซึ่งเป็นตราประทับบนหนังสือราชการ และจากแบบของสิ่งที่เป็นมงคลเดิมของไทย ได้แก่ พลอย 9 ชนิด หรือ ที่เรียกว่า นพรัตน์ มาประยุกต์เข้าด้วยกันกับตราประคั่นเสื้อเพื่อแสดงเกียรติยศ ที่ชาวตะวันตกเรียกว่า Star โดยได้ทรงบัญญัติคำว่า “ดารา” ขึ้นมาใช้ เรียก ส่วนประกอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย ตั้งแต่ชั้นที่ 2 เป็นต้นไปจนถึงชั้นสายสะพายและใช้มาคราบบนทุกวันนี้ แต่ยังคงถือว่าเป็น“เครื่องราชอิสริยาภรณ์” เพราะโดยมากสร้างขึ้นสำหรับพระราชทานแก่พระราชวงศ์ ส่วน“เครื่องสำคัญยศ”ที่เป็นของขุนนางมีไม่มากนักและถือว่าเป็นต้นเค้าของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ไทยปัจจุบัน เช่น ดารานพรัตน์ เป็นต้นเค้าของเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตน์ราชวรภัณฑ์ ดาราช้างเผือกเป็นต้นเค้าของเครื่องราช อิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก เป็นต้น

ชนิดของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่เสนอขอพระราชทานประจำปี

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ส่วนราชการเสนอขอพระราชทานให้แก่บุคคลต่าง ๆ

เป็นประจำปี ในวโรกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ประกอบด้วย

1. เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก
2. เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย
3. เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์
4. เหรียญจักรพรรดิมาลา

ลำดับชั้นของเครื่องราช

การประดับแพรแถบย่อตามลักษณะเครื่องราชอิสริยาภรณ์

